

20.04.2021

Digitalisoituva Suomi tarvitsee tietopolitiikkaa

Tietopolitiikassa on kyse poliittisesta tavasta huolehtia Suomen kilpailukyystä ja julkisen sektorin tuottavuudesta datatalouden aikakaudella.

Elinkeinoelämälle digitalisaation ja datatalouden edistäminen yrityslähtöisesti on keskeistä. Näkemyksellisyys, mahdollistavat teknologiat, testipilotit ja yrityslähtöiset intressit datan hyödyntämiseen ovat pilareita, joiden päälle datataloutta ja vihreää siirtymää on hyvä rakentaa.

Julkisen sektorin voimin tätä toimintaa voidaan kirittää. Tietopolitiikka on keskeinen kirittävä työkalu Suomelle digitalisaation, datatalouden ja kyberturvallisuuden täysimittaiseen hyödyntämiseen.

Yhteistyö yksityisen ja julkisen sektorin välillä on kriittinen menestystekijä tietopolitiikan edistämässä.

Keskeiset sisältöalueet tietopolitiikassa:

- Tietopolitiikan johtaminen & kehittäminen kokonaisuutena
- Tiedolliset oikeudet (mm. perusoikeudet, MyData)
- Tunnistautuminen ja digitaalinen luottamus
- Tietotaidot. Digiosaaminen perustaidoista huippuosaamiseen
- Kuntien ja valtion välisten tietoprosessien tehostaminen, tiedolla johtaminen ja asiakaslähtöiset palvelut
- Rajapinnat ja yhteentoimivuus
- Datat saatavuus, jakaminen, liikkuvuus ja luotettavuus
- Automaattisen päätöksenteon, tekoälyn ja valvontateknologioiden käyttöön liittyvät kysymykset
- Tieto-/datakauppa ja datavetoisten yritysten toiminnan sääntely
- Reaaliaikatalouden ja datatalouden kehittäminen
- Hybridivaikuttamisen tunnistaminen ja hallinta
- Tietoturvallisuus
- EU-tason vaikuttaminen digi- ja datapolitiikassa

Tietopolitiikka politiikkalohkona mahdollistaa kehityskulun, joilla tavoitteellisesti voidaan:

- parantaa julkisen sektorin tiedolla johtamista, tuottavuutta ja yrityksille suunnattujen palveluiden laatua.
- edistää datavetoisten palveluiden ja datatalouteen perustuvan liiketoiminnan synnyttämistä.
- vaikuttaa systemaattisesti pelisääntökeskusteluun koskien sekä alustataloutta että EU –tasoista lainsäädäntötyötä, joiden tavoitteena on kirittää Eurooppaa kilpailukykyisenä datatalouden toimintaympäristönä.
- taata koulutus-, innovaatio- ja elinkeinopolitiikan linjakuus ja prioriteetit suhteessa tietopolitiikkaan ja datatalouden edistämiseen.
- tarjota yhteiskunta, jonka perusta lepää digitaalisen turvallisuuden ja luottamuksen päällä.

Toimenpide-ehdotukset:

1. Lyhyt aikaväli. Perustetaan valtioneuvoston alaisuuteen tietopolitiikan koordinaatioryhmä. Ryhmällä tulee olla kokonaisvastuu Suomen kilpailukykyyn ja julkisen sektorin tuottavuuden kannalta keskeisistä digitalisaatiota, datataloutta sekä kyberturvallisuutta edistävästä toimista julkishallinnossa. Ryhmä toimisi joustavasti erihallinnonalojen välillä.
2. Perustehtävän tueksi laaditaan selvitys, jolla varmistetaan valtionhallinnon digitalisaation, datatalouden ja kyberturvallisuuden jatkuvan kehittämisen turvaava johtaminen, resurssit ja rakenteet.
3. Pidempi aikaväli. Perustetaan tietopoliittinen valiokunta. Valiokunta valmistelee mietintöjä tietopolitiikasta sekä on vastuussa tietopolitiikkaan liittyvistä lausunnoista eduskunnassa.
4. Tietopolitiikasta uusi politiikan lohko seuraavalle hallituskaudella.

Johtaja Taina Susiluoto (p. 050 331 9832), johtava asiantuntija Mika Tuulainen (p. 050 563 4729), asiantuntija Leena Nyman (p. 050 464 9990), johtava asiantuntija Markku Rajamäki (p. 040 5539137). Sähköpostit muotoa etunimi.sukunimi@ek.fi

